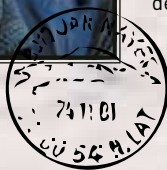

TIL TOPPS PÅ JAN MAYEN

Bilder Colin Samuels / Ord Eirik Damsgaard

NORGES LENGSTE: – Jeg har gått toppturer rundt omkring i hele verden de siste femten årene. Jeg har kjørt ski fra flere vulkaner. Dette var en av de vakreste! sier fotograf, brattkjører og toppturentusiast Colin Samuels (40).

Langt ute i Norskehavet ligger vulkanøya Jan Mayen, et lite norsk øysamfunn med 18 ansatte på stasjoner for meteorologi og navigasjon. Vulkanen Beerenberg (2277 moh.) er snølagt hele året. Toppturgjengere kan merke seg at den sovende vulkanen tilbyr Norges lengste motbakke - og nedoverbakke - når startstedet er ved havnivå og kraterkanten er på nærmere 2300 meter. Men spesielt tilgjengelig er den ikke. Å komme seg til Jan Mayen på egenhånd er normalt ikke mulig, organiserte turer tilbys kun med seilbåt av selskapet EcoExpeditions. I tillegg er været så ustabil at det kan gå år mellom hver gang Beerenberg bestiges.

– Jeg var svært heldig, og fikk flyhaike med en norsk Statkart-delegasjon som skulle installere teknisk utstyr. På forhånd hadde jeg lagt frem planene mine, og dokumentert min erfaring med fjell, foto og ferdsel på breer. Jeg fikk den norske stasjonssjefens tillit, og opplevde ti fantastiske dager på øya i juni, sier norgesvennen Samuels, som til daglig bor i den franske brattbygda La Grave.

Amerikanske Samuels, som mange av Fri Flyts HighCamp-deltakere vil huske fra foredrag og fotokurs på Turtagrø i mai, gjennomførte to toppturer til Beerenberg, og avsluttet med en førstenedkjøring på den eksponerte vestsiden av vulkanen.

FRA TOPPEN: Etter turen alene opp vestsiden av vulkanen med stegjern og isøks, kan Colin Samuels legge de første svingene ned fra toppen av krateret. – På toppen var jeg bekymret for værskifte, og at det skulle fryse på igjen. Men snøen var fin, arktisk snøis. Det var faktisk best i de bratteste partiene, med nesten sløsjføre. Turen ned på ski tok en time, sier Samuels. Bilde: Bjørn Pedersen

Bildene forteller

Bildene forteller

BEERENBERG: Verdens nordligste vulkan og Jan Mayen ligger 1000 km vest for Fastlands-Norge, og 600 km nord for Island. Beerenberg (2277 moh.) regnes som aktiv, men sovende, og hadde sitt siste utbrudd i 1985. Vulkanen er omgitt av isbreer, og ferdsel i fjellsidene krever tau. Den tradisjonelle og enkleste ruta går opp på sørsiden og tar rundt åtte timer.

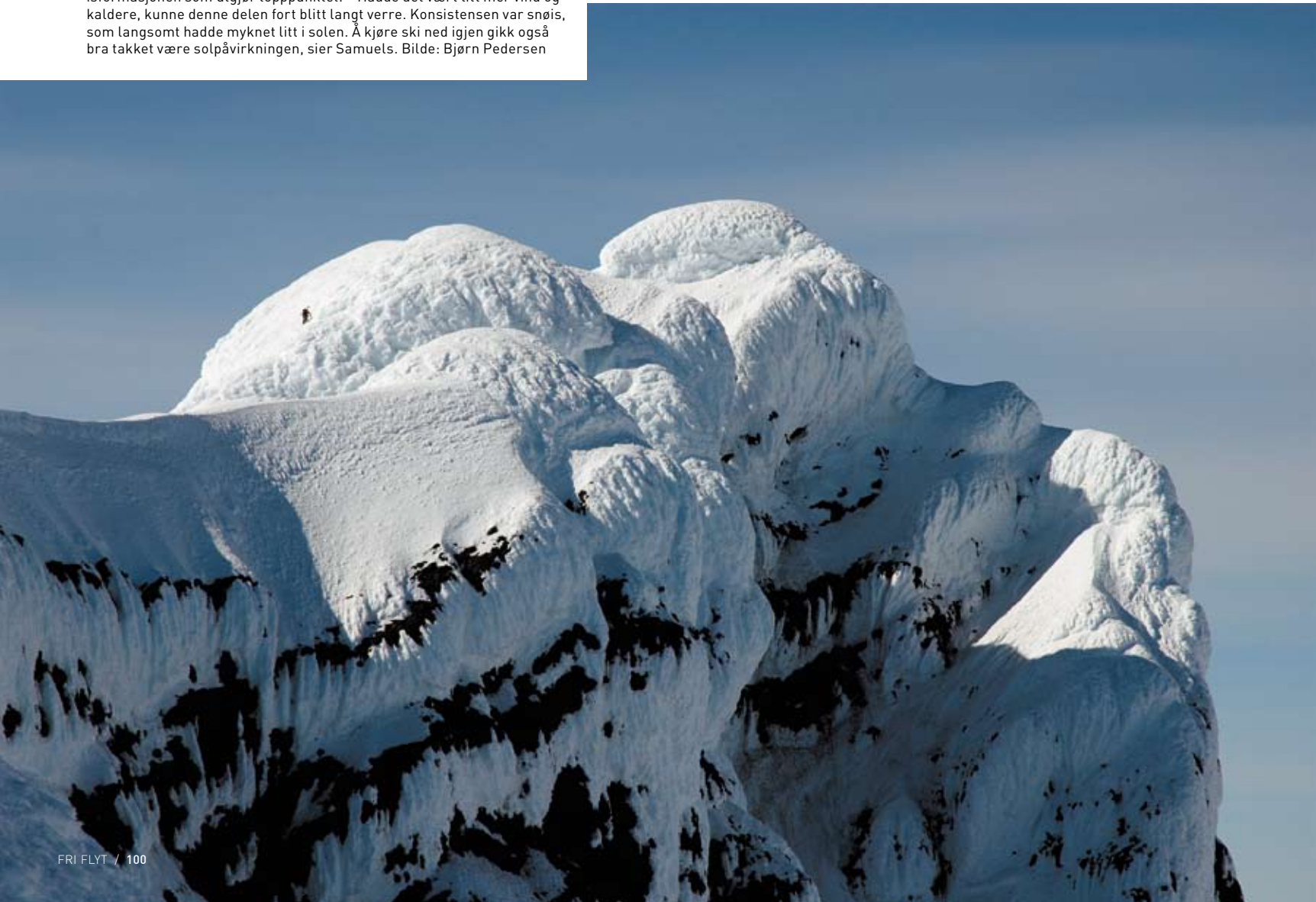
UT AV TÅKA: Colin Samuels var heldig med været de junidagene han var på Jan Mayen. Svært ofte, og svært raskt, driver tunge tåkeskyer inn over øya, og vindene herjer i høyden. Jan Mayen-ansatt og ingeniør Kent Roskifte studerer dronningen Beerenberg på en klarværsdag.

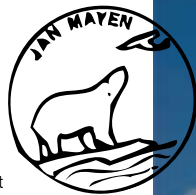

Bildene forteller

- ^ **EKSOTISK:** Jan Mayen har svært særegen natur med klipper, vulkanske fjellformasjoner og svarte sandstrender. Enkelte historikere hevder at en irsk, seilende munk oppdaget øya på 500-tallet, og beskrev en ildsprutende øy. Han mente han hadde funnet helvetes porter. Britiske og nederlandske hvalfangere er de første som dokumenterer besøk på Jan Mayen på 1600-tallet.
- > **2277 MOH:** På toppen av Beerenberg høyt over Nordatlanten. – Et av mine aller fineste øyeblikk i min 15 år lange toppturkarriere. Det var magisk å stå der oppe, alene, midte ute i havet, i nydelig vær. Via radioen kalte jeg opp Bjørn Pedersen (ansatt på Jan Mayen-basen, red. anm.), som hadde gått opp normalveien. Vi møttes på toppunktet, og tok bilder. Bilde: Bjørn Pedersen
- v **MAUR PÅ HVIT SOPP:** Skibestigeren blir liten på vei opp i snø- og isformasjoner som utgjør toppunktet. – Hadde det vært litt mer vind og kaldere, kunne denne delen fort blitt langt verre. Konsistensen var snøis, som langsomt hadde myknet litt i solen. Å kjøre ski ned igjen gikk også bra takket være solpåvirkningen, sier Samuels. Bilde: Bjørn Pedersen

> **FØRSTE GANG:** Her er ruta fra det som trolig er tidenes første nedkjøring på vestsiden av Beerenberg. Ved stedet som kalles Nunataken (ca. 1550 moh.) skiltes Colin Samuels og to ansatte fra basen, og Samuels fortsatte på feller inn mot vesthenget. – Jeg vurderte fjellsiden i 20 minutter, og fant ut at dette var mulig. Å fortsette oppover alene var et av de mest intense øyeblikk i mitt liv. Jeg var på en sovende vulkan, med svært liten mulighet til å bli reddet om noe gikk galt. Jeg tok av skiene, og begynte på stegjern, inn i en eksponert travers på rundt 50 grader under det svarte klippepartiet. Snøen var hard, og jeg var omgitt av isstalakitter. Klatreturen var rundt 700 høydemeter.

▼ **METEOROLOGI:** To ganger i døgnet slippes en værballong som gir grunnlag for vær- og vindobservasjoner du kjenner fra radioen og Jan Mayen.

Bildene forteller

^ **LAGER HAVN:** To ganger i året kommer forsyninger sjøveien til Jan Mayen. Uten fast havn må man ta i bruk det man har. Det skuffes opp vulkansand til en provisorisk havn, mens båten venter på lavvann - og blir liggende fast på bunnen.

^ **ALENE NED:** – Jeg kunne kjøre ned hele veien uten å ta av skiene. På forhånd hadde jeg skaffet meg trening på arktisk snø på Svalbard. Dessuten var jeg jo på Fri Flyts HighCamp på Turtagrø. Alene på Jan Mayen må du vite hva du gjør, det er liten kapasitet til redningsoperasjoner, og hjelp utenifra vil kunne ta dagevis. Bilde: Bjørn Pedersen